

SoTe kuntayhtymä

TALOUSARVIO 2020 JA TALOUSSUUNNITELMA 2021-2022

Yhtymähallitus 14.11.2019 § 80

Yhtymävaltuusto 28.11.2019 § 23

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	3
2	TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	3
2.1	TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TAVOITTEET	3
2.1.1	<i>Väestörakenne ja palvelutarpeet</i>	3
2.2	KUNTAYHTYMÄN STRATEGISET TAVOITTEET	3
2.3	TAVOITTEET VUODEN 2020 TALOUSARVIOSSA	4
2.3.1	<i>Liikelaitokselle asetettavat tavoitteet</i>	4
2.4	YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE	4
2.5	KUNTAYHTYMÄN TALOUS 2020	5
2.5.1	<i>Tulossuunnitelma</i>	5
2.5.1.2	Toimintamenot, rahoituskulut ja poistot	5
2.5.1.3	Tilikauden tulos	6
2.5.2	<i>Rahoitussuunnitelma</i>	6
2.5.2.1	Käyttöomaisuusinvestoinnit	6
2.5.2.2	Kassavirta	6
2.5.3	<i>Talousarvion sitovuus</i>	6
2.6	KUNTAYHTYMÄN TALOUS 2020-22	7
2.6.1	<i>Tulos- ja rahoituslaskelmat 2020-2022</i>	7
3	KÄYTTÖTALOUSOSA	7
3.1	HALLINTO	7
3.2	HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN PALVELUT	8
3.3	ARJEN TUEN PALVELUT	10
3.4	TERVEYDEN- JA SAIRAANHOIDON PALVELUT	13
3.5	ERIKOISSAIRAANHOITO	VIRHE. KIRJANMERKKIÄ EI OLE MÄÄRITETTY.
4.	PERUSTURVALIIKELAITOS SAARIKKA	16
5	TULOS- JA RAHOITUSLASKELMAT	18
5.1	TULOSSUUNNITELMA 2020-2022	18
5.2	RAHOITUSSUUNNITELMA 2020-22	19
6	INVESTOINTIOSA	19
6.1	INVESTOINNIT 2020-2022	19
7	LIITTEET	20
7.1	TILAUSTAULUKOT	20
7.1.1	<i>Toimintatilasto</i>	20
7.1.2	<i>Kuntajakotaulukko</i>	20

KUNTAYHTYMÄNJOHTAJAN KATSAUS

Tätä vuoden 2020 talousarviota on valmisteltu kovien talouspaineiden alla. Palvelutarpeiden ennakoitaan mm. väestön ikääntymisestä johtuen edelleen kasvavan, mutta jäsenkuntien vaikea taloudellinen tilanne ei mahdollista edes yleisen kustannustason nousun mukaisia kuntien maksuosuuksien korotuksia. Päinvastoin, SoTelta toivotaan nyt kustannustason leikkaamista.

Niinpä tässä talousarviossa on SoTen nettomenoihin nyt varattu yhteensä vain noin 72,6 miljoonaa euroa. Tämä on 12 237 euroa vähemmän kuluvaan vuoteen verrattuna.

Tästä johtuen talousarvioon on sisällytetty muutoksia palveluihin ja niiden myöntämisperusteisiin sekä palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta koskeviin määrittelyihin. Muutoksilla edistetään palvelurakenteiden keventymistä ja annetaan palveluiden tuottajille mahdollisuuksia tehostaa omaa toimintaansa mm. toimitilakustannuksia ja henkilöstön matka-aikoja vähentämällä. Tavoitteena on näin pienentää palveluiden järjestämisen kustannuksia.

Palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti, mutta kuitenkin niin, että niillä vastataan toiveiden sijaan todennettuihin palvelutarpeisiin, palveluiden myöntämiskriteereiden mukaisesti. Palveluiden järjestämisessä keskitytään erityisesti niihin asiakasryhmiin ja asiakaisiin, joilla todetaan olevan suurimmat hoito- ja palveluvajeet ja joiden arvioidaan hyötyvän eniten SoTen järjestämisestä palveluista.

Vastaanottoluontoisia palveluja integroidaan entistä yhtenäisimmiksi sote-palvelukokonaisuuksiksi ja niitä tarjotaan ensi sijaisesta aina virtuaalisesti silloin, kun se asiakkaan ja potilaan tilanteen kannalta on mahdollista sekä hoidon ja palvelun näkökulmasta perusteltua. Samalla pyritään tiivistämään fyysistä toimipaikkaverkostoa, purkamaan päällekkäisyyksiä ja tarjoamaan alueen asukkaille palveluja kuntarajattomasti tarkoituksenmukaisimmissa toimipaikoissa.

Kotiin vietävien palveluiden saatavuus pyritään turvaamaan monipuolistamalla palveluiden järjestämisen ja tuottamisen tapoja sekä hyödyntämällä monipuolisesti teknologian tarjoamia mahdollisuuksia. Kaukana kuntakeskuksista asuvia kotihoidon palveluja tarvitsevia ikäihmisiä kannustetaan hakeutumaan palveluiden ääreen kuntakeskuksiin. Kuntien toivotaan tarjoavan potentiaalisille palveluiden ääreen muuttaville houkuttelevia asumismahdollisuuksia.

Asumispalveluiden järjestämisessä lisätään tavallista palveluasumista ja muita tehostettua asumispalvelua kevyempiä hoivan ratkaisuja silloin, kun se on kulloistenkin asiakastilanteiden ja SoTen kustannusten näkökulmasta perusteltua.

Erityisryhmien osallisuutta edistäviä palveluja turvataan kehittämällä monimuotoisia, seinättömiä palveluja sekä yhdistelemällä nykyistä toimintakeskusverkostoa.

Talousarvion toteuttaminen edellyttää talouden ja toiminnan jatkuvaa reaaliaikaista seurantaa ja valmiutta nopeaan reagointiin sekä tarvittaviin toiminnallisiin muutoksiin ja sopeuttamistoiimiin. Talousarvion toimeenpanossa ja sopeuttamisohjelman laadinnassa hyödynnetään myös parhaillaan käynnissä olevien Saarijärven sote-selvityksen ja Kyyjärven kriisikuntamenettelyn tuloksia.

Osallistumme aktiivisesti kansalliseen ja maakunnalliseen sote-uudistuksen valmisteluun ja pyrimme osaltamme edistämään maakunnallisen sote-yhteistyön tiivistymistä jo ennen valtakunnallisia sote-ratkaisuja.

Mikael Palola, kuntayhtymänjohtaja

1 JOHDANTO

SoTe kuntayhtymä järjestää jäsenkuntiensa (Kannonkoski, Karstula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Saarijärvi) sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja ympäristöterveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon palvelut. Palveluiden järjestäminen perustuu kuntayhtymän yhteistyössä jäsenkuntiensa kanssa laatimaan seuraavan talousarviovuoden sekä kolme sitä seuraavaa vuotta käsittävään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämissuunnitelmaan sekä jäsenkuntien vuosittain kuntayhtymälle palvelujen järjestämiseen osoittamiin taloudellisiin resursseihin.

Kuntien kustannusten arvioidaan talousarvioesityksen mukaan laskevan vuonna 2020 vuoden 2019 tarkistettuun talousarvioon nähden yhteensä 0,02 prosentilla 72,63 milj. eurosta 72,62 milj. euroon. Erikoissairaanhoidon osuus (sis. ensihoidon kustannukset) vuoden 2020 kustannuksista on noin 19,8 miljoonaa euroa, laskua vuoden 2019 arvioidusta tasosta on noin 2,5 prosenttia. Varsinaisen erikoissairaanhoidon ja ensihoidon kustannukset on otettu talousarvioon sairaanhoitopiirin talousarvion mukaan. Sairaanhoitopiirin laskutuksessa siirryttiin vuonna 2019 kiinteän laskutuksen malliin, jossa laskutusperusteena on edellisen vuosien palvelujen käyttö (90 %) ja väestömäärä (10 %).

Talousarviossa kustannusten jakaantuminen kunnittain on arvioitu yhtymävaltuuston 30.11.2018 päättämien kuntalaskutusperusteiden mukaisesti. Arvioidut kuntalaskutuksen muutokset vuoden 2019 talousarvioon verrattuna vaihtelevat kunnittain.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymä voi tehdä ali- ja ylijäämää. Mahdollisesti syntyvä ali- tai ylijäämä tulee kattaa suunnitelmakaudella. Suunnitelma-kausi on kolme vuotta siten, että talousarviovuosi on suunnitelman ensimmäinen vuosi (2020 - 2022). Vuoden 2020 talousarvio on laadittu oletuksella, että vuodelta 2019 kertyvät yli- ja alijäämät tasataan vuoden 2019 tilinpäätöksen yhteydessä.

Talousarvio muodostuu viidestä eri tekijästä: yleisperustelut, käyttötalousosa, investointiosa, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma. Näiden lisäksi talousarvioon on liitetty oheisaineistoksi tilaustaulukot, joissa järjestettäviä palveluita ja niiden kustannuksia on määriteltävä tarkemmalla tasolla. Tilaustaulukoissa määritellyt palvelutilaukset ovat luonteeltaan toimintaa ohjaavia, eivätkä ne ole valtuustoon nähden sitovia.

2 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

2.1 Toimintaympäristö ja tavoitteet

2.1.1 Väestörakenne ja palvelutarpeet

Kuntayhtymän alueen väestörakenne on muuttumassa merkittävästi. Sosiaali- ja terveyspalveluiden tarpeisiin vaikuttavat erityisesti ikääntyneiden määrän voimakas kasvu sekä väestön sairastuvuus. Koko kuntayhtymän väestö on sekä KELA:n että THL:n selvitysten mukaan sairaampaa kuin väestö keskimäärin Keski-Suomessa ja koko maassa. Erityisesti psyykkisiä sairauksia, astmaa, diabetesta, sydän- ja verisuonisairauksia sekä reumaa esiintyy runsaasti. Kuntayhtymän sisällä sairastavuudessa on suurtakin vaihtelua eri kuntien välillä. Ikärakenteen muutoksesta ja sairastavuudesta johtuen sosiaali- ja terveyspalvelujen tarpeen arvioidaan lisääntyvän väkiluvun vähenemisestä huolimatta. Alueen väestörakennetta ja väestörakenteen muutoksia sekä väestön palvelutarpeita ja niiden muuttumista arvioidaan tarkemmin yhtymävaltuuston vahvistamassa palveluiden järjestämissuunnitelmassa.

2.2 Kuntayhtymän strategiset tavoitteet

Kuntayhtymän strategiset tavoitteet palveluiden järjestämiselle määritellään palveluiden järjestämissuunnitelmassa. Strategisten tavoitteiden avulla sopeudutaan toimintaympäristön muutoksiin ja tehdään valintoja tulevaisuuden vaihtoehtoista.

2.3 Tavoitteet vuoden 2020 talousarviossa

Tässä talousarviossa sitovuustasoittain määriteltävät talousarvion toiminnalliset tavoitteet ovat yhtymävaltuuston asettamia määrärahojen käyttötarkoitusta sekä palveluiden sisältöä ja laatua ohjaavia mitattavissa ja todennettavissa olevia tavoitteita.

2.3.1 Liikelaitokselle asetettavat tavoitteet

Kuntayhtymän liikelaitoksen talousarvio ja taloussuunnitelma on kuntayhtymän talousarvion ja -suunnitelman erillinen osa.

Kuntayhtymän talousarviossa asetetaan liikelaitoksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Yhtymävaltuuston tavoiteasettelu ohjaa liikelaitoksen johtokuntaa liikelaitoksen talousarvion ja –suunnitelman valmistelussa ja sisällössä. Yhtymävaltuuston tavoitteet voivat koskea liikelaitoksen asemaa, toiminnan laajuutta, hinnoitteluperiaatteita ja pääoman tuottovaatimuksia.

Liikelaitosta sitovia meno- ja tuloeriä kuntayhtymän talousarviossa ovat kuntalain mukaan korvaus kuntayhtymän sijoittamasta pääomasta, kuntayhtymän toiminta-avustus sekä kuntayhtymän pääomasijoitus liikelaitokseen ja liikelaitoksen palautus kuntayhtymälle.

Kuntayhtymän liikelaitokselle asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet määritellään tarkemmin tämän talousarvion käyttötaloussosassa.

Yhtymävaltuusto on aikaisempien talousarvioiden vahvistamisen yhteydessä päättänyt, ettei pääomasta peritä korkoa. Tähänkään talousarvioon ei sisälly liikelaitokseen sijoitetun pääoman korkovaatimusta. Tässä talousarviossa ei myöskään ole määrärahoja kuntayhtymän toiminta-avustuksiin, pääomasijoituksiin liikelaitokselle eikä liikelaitoksen palautuksiin kuntayhtymälle.

Liikelaitoksen johtokunnan on päätettävä liikelaitoksen vuoden 2020 talousarviosta (käyttösuunnitelmasta) viimeistään vuoden 2019 loppuun mennessä.

2.4 Yleinen taloudellinen tilanne

VM:n kuntatalousohjelman mukaan Suomen talouskasvu näyttää vielä lähiaikoina myönteiseltä huolimatta kansainvälisen talouden synkistä uutisista. Talouskasvu on entistä enemmän kotimaisen kysynnän varassa. Ulkoisen ympäristön epävarmuus heijastuu kuitenkin yksityisten investointien ja kulutuksen kasvuun. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2022–2023 talouskasvu hidastuu alle yhteen prosenttiin. Hidastuvan talouskasvun seurauksena työllisyyden koheneminen jää vähäiseksi

Kuntatalous painuu vuonna 2019 ennätysheikolle tasolle johtuen verotulojen heikosta kehityksestä, valtionosuusleikkauksista ja väestön ikääntymisestä. Tilanne korjaantuu jonkin verran vuonna 2020 verotulokehityksen ja valtionosuuksien kasvun takia, mutta velkaantuminen on edelleen voimakasta. Kuntien toimintamenot ilman sopeuttamistoimia kasvavat vuonna 2020 keskimäärin 3,4 %, verotulot kasvavat 2,7 % ja valtionosuudet 4,2 %. Kuntakohtaiset erot ovat kuitenkin suuria.

Vuosina 2020–2023 kuntien toimintamenojen kasvuksi arvioidaan 3,4 prosenttia vuosittain. Menokasvuja lisäävät palvelutarpeen kasvu ja hallitusohjelman lisäykset kuntien peruspalveluihin. Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa maaliskuun 2020 loppuun saakka. Kunta-alan ansiokehityksen oletetaan mukailevan koko kansantalouden vajaan 3 prosentin vuotuista ennustettua ansiokehitystä. Lomarahaleikkauksen päättymisen nostaa työvoimakustannuksia arviolta 1,1 prosenttia jo kuluvana

vuonna ja 0,4 prosenttia vuonna 2020. Kuntatalouden toimintamenoista yli puolet koostuu henkilöstömenoista eli palkoista ja työnantajan sosiaaliturvamaksuista. Siksi kuntasektorin sopimuskorotuksilla, sosiaaliturvamaksuilla ja henkilöstön määrän muutoksilla on suuri merkitys kuntatalouden menojen kehitykseen. Henkilöstön määrää lisääviä toimenpiteitä ovat muun muassa vanhuspalvelujen hoivan henkilöstömitoituksen nostaminen, hoitotakuun kiristäminen, kotihoidon resurssien turvaaminen.

Kuntien vastuulla olevien sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelutarpeen vuosittaiseksi keskimääräiseksi kasvuksi arvioidaan lähivuosina runsas prosentti. Syntyvyyden aleneminen sen sijaan vähentää palvelutarvetta. Kunnan väestö- ja ikärakenteesta riippuen palvelutarvepaineet voivat eri kunnissa olla hyvin erilaisia. Kokonaisuutena väestörakenteen muutoksilla on merkittävä vaikutus kaikkien kuntien palvelujen järjestämisen kustannuksiin, tulopohjaan, investointitarpeisiin sekä yleiseen elinvoimaan.

Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino pysyy vuosina 2020–2023 mittavana. Kuntien lainakanta jatkaa kasvuaan. Toiminnan ja investointien rahavirta on vahvasti alijäämäinen vuosina 2019-2023. Tämän vuoksi kuntatalouden sopeutustarve on suuri. Hallituksen mahdolliset työllisyyttä edistävät toimet hyödyttävät myös kuntataloutta, mutta kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää myös rakenteellisia uudistuksia. Laskelmien perusteella veronkorotuspaineita on kaikissa kuntaryhmissä, eniten alle 6 000 asukkaan kuntakokoryhmässä. Tarve verojen kiristämiseen lisääntyy kaikissa kuntakokoryhmissä tarkastelukauden loppua kohti. Menoja lisäävät kehyskaudella myös investoinnit. Sosiaali- ja terveyspalvelujen rakennuksia ja kouluja rakennetaan edelleen vauhdikkaasti, ja myös kasvukeskusten infrainvestoinnit jatkuvat vilkkaana. Nettoinvestointien kasvun arvioidaan olevan ripeintä kuluvana vuonna, mutta pysyvän koko kehyskauden korkealla tasolla.

2.5 Kuntayhtymän talous 2020

2.5.1 Tulossuunnitelma

2.5.1.1. Toimintatuotot

Talousarviossa toimintatuottojen arvioidaan kertyvän yhteensä 82 835 409 euroa. Toimintatuottoihin sisältyy jäsenkuntien maksuosuuksia 72 620 475 euroa. Jäsenkuntien maksuosuudet jakaantuvat seuraavasti:

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	Tarkistettu TA 2019	TA 2020	Muutos TA2019/TA2020	
					€	%
Kannonkoski	6 157 690	6 141 201	6 441 201	6 324 594	-116 607	-1,8
Karstula	15 801 105	16 325 734	16 825 734	16 743 767	-81 967	-0,5
Kivijärvi	5 440 971	5 569 577	5 669 577	5 453 618	-215 959	-3,8
Kyyjärvi	5 634 377	5 714 081	5 794 080	5 884 637	90 557	1,6
Saarijärvi	37 139 918	37 303 120	37 903 120	38 213 859	310 739	0,8
Yhteensä	70 174 061	71 053 713	72 633 712	72 620 475	-13 237	-0,02

Huom! Työmarkkinatuki vähennetty v. 2018 vertailtavuuden takia

Muut toimintatuotot ovat yhteensä 10,2 milj. euroa. Tulot laskevat 6,5 %. Tulojen lasku johtuu pääosin työterveyshuollon järjestelyistä.

2.5.1.2 Toimintamenot, rahoituskulut ja poistot

SoTe kuntayhtymän vuoden 2020 palveluiden järjestämiseen varatut toimintamenot ml. rahoituskulut, poistot ovat yhteensä 82 835 409 euroa. Menot laskevat vuoden 2019 tarkistetun talousarvion tasosta 0,9 %.

Erikoissairaanhoidon osuus toimintamenoista on 20 403 853 euroa. Erikoissairaanhoidon menot laskevat vuoden 2019 talousarvion tasosta 2,5 prosenttia. Varsinaisen erikoissairaanhoidon ja ensihoidon määrärahavaraus on tehty sairaanhoitopiiriin talousarvion mukaan. Erikoissairaanhoidon kustannuksiin sisältyy ensihoidon ja sairaankuljetuksen kustannuksia yhteensä 858 000 euroa, varsinaisen erikoissairaanhoidon menot 18 946 000 ja Saarikassa toteutetun erikoissairaanhoidon menot 105 595 euroa. Sairaanhoitopiiri siirtyy vuonna 2019 kiinteään laskutukseen, joten varsinaisen erikoissairaanhoidon ja ensihoidon osalta menot tulevat toteutumaan talousarviovarauksen mukaisesti.

2.5.1.3 Tilikauden tulos

Vuoden 2020 talousarvion mukaan tilikauden tulos on 0 euroa.

2.5.2 Rahoitussuunnitelma

2.5.2.1 Käyttöomaisuusinvestoinnit

Talousarviovuoden aikana mahdollisesti toteutettaviin käyttöomaisuusinvestointeihin varataan määrärahat Saarikan talousarviossa.

2.5.2.2 Kassavirta

Talousarvion mukainen varsinaisen toiminnan kassavirta hoidetaan rahoitussuunnitelmassa kuukausittain kunnilta ennakoon laskutettavilla kuntien maksuosuuksilla ja tarvittaessa lyhytaikaisella lainalla.

2.5.3 Talousarvion sitovuus

Yhtymävaltuuston alaisten toimielinten ja viranhaltijoiden on noudatettava yhtymävaltuuston hyväksymää talousarviota vuonna 2020. Yhtymävaltuustoon nähden sitovina tasoina ovat

- Hallinto
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut
- Arjen tuen palvelut
- Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut
- Erikoissairaanhoidon palvelut

Yhtymävaltuustoon nähden sitovia ovat palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet sekä tilikauden yli/alijäämä.

Talousarviovuoden ja taloussuunnitelmavuosien tulos- ja rahoituslaskelmat ovat informaatiota SoTen taloudesta eivätkä ne ole sitovia talousarvion osia.

Tässä talousarviossa em. sitovuustasoina asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toimivat SoTen palvelutilauksena. SoTen ensisijaisena palveluiden tuottajana toimii Saarikka. SoTen yhtymähallitus voi päättää palveluiden kilpailutuksista yhtymävaltuuston vahvistaman palveluiden järjestämissuunnitelman sekä tämän talousarvion määrärahojen ja tavoitteiden pohjalta.

Yleishallinnon ja tukipalveluiden kustannukset vyörytetään palveluille. Palveluiden hinnoittelun ja hinnoitteluun liittyvien vyörytysten lähtökohta on, että ao. kustannukset voidaan kohdentaa myös kunnittain käytön suhteessa.

Yksityiskohtaisemmat ohjeet talousarvion täytäntöönpanosta ja seurannasta antaa tarvittaessa yhtymähallitus.

Liikelaitoksen johtokunnan tulee vahvistaa talousarvio/käyttösuunnitelma hyväksytyin talousarvion mukaisiksi tavoitteiden ja määrärahojen osalta.

Raportit talousarvion toteutumisesta kunnittain eriteltynä, annetaan yhtymävaltuustolle vähintään tilanteista 31.4. ja 30.7. SoTen talouden ja toiminnan toteutumisesta raportoidaan yhtymähallitukselle kuukausittain.

2.6 Kuntayhtymän talous 2020-22

2.6.1 Tulos- ja rahoituslaskelmat 2020-2022

Tuloslaskelmassa ja tulossuunnitelmassa vuosien 2020-2022 toimintatulot ja -menot on arvioitu niin, että kuntien maksuosuudet laskevat vuonna 2020 0,8 %, vuosina 2021-22 maksuosuuksien kasvuksi on arvioitu 0 %. Palvelujen kysynnän arvioidaan edelleen kasvavan, joten tulossuunnitelman toteuttaminen edellyttää palvelurakenteen edelleen kehittämistä, palveluiden tuotantotapojen tehostamista ja tuotannon hajauttamista sekä hoiva- ja hoitovastuun jakamista aikaisempaa enemmän palveluja tarvitsevien omaisille ja lähiyhteisöille.

Rahoitussuunnitelma perustuu edellä mainittuun tulossuunnitelmaan. Tulossuunnitelman mukaisesta kuntayhtymän toiminnasta aiheutuvat nettomenot rahoitetaan kuntien maksuosuuksilla.

Tulossuunnitelma ja rahoitussuunnitelma on esitetty luvussa 4

3 KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalousoosassa esitetään tavoitteet ja määrärahat sitovuustasoin.

3.1 Hallinto

Talousarvion määrärahat

Hallinto	TP 2018	Tarkistettu TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/20	
				€	%
Toimintatuotot	71 706 886	72 988 163	72 834 436	153 727	-0,2
Toimintakulut	-3 039 847	-3 058 127	-2 989 736	-68 391	-2,2
TOIMINTAKATE	68 667 039	69 930 036	69 844 700	85 336	-0,1
Poistot ja arvonalentumiset	-6 586	-4 678	-52 180	47 502	1015,4
Rahoituserät	8 130	43	145	-102	237,2
Laskennalliset erät	2 562 024	2 617 979	2 645 271	-27 292	1
Tilikauden yli/alijäämä	71 230 606	72 543 380	72 437 936	105 444	-0,1

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Hallintoon kuuluvat yhtymävaltuusto, yhtymähallitus, yksilöasiainjaosto, tarkastuslautakunta, kuntayhtymän toimisto ja potilas- ja sosiaaliasiainmiestoiminta ja rahoitettavat hankkeet. Saarikan hallinnon kustannukset vyörytetään palvelualueille.

Kuntayhtymän hallinto vastaa kuntayhtymän hallinnon toimivuudesta.

Yhtymähallituksella on päävastuu kuntayhtymän hallinnosta ja taloudenpidosta sekä yhtymävaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja valvonnasta.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella yhtymävaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida ovatko yhtymävaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Kuntayhtymän toimisto valmistelee ja panee täytäntöön valtuuston ja hallituksen päätökset sekä vastaa kuntayhtymän tiedottamisesta. Kuntayhtymän toimisto ostaa tarvitsemansa toimistopalvelut, talous- ja henkilöstöhallinnon sekä tietohallinnon palvelut kuntayhtymän liikelaitokselta tai sen palveluntuottajilta.

3.2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut

Talousarvion määrärahat

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut	TP 2018	Tarkistettu TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/20	
				€	%
Toimintatuotot	353 358	218 260	268 424	-50 164	23
Toimintakulut	-7 445 528	-6 364 421	-6 503 092	138 671	2,2
TOIMINTAKATE	-7 092 170	-6 146 161	-6 234 668	88 507	1,4
Laskennalliset erät	-293 996	-280 976	-288 796	7 820	2,8
Tilikauden yli/alijäämä	-7 386 166	-6 427 137	-6 523 464	96 327	1,5
<i>Työmarkkinatuki vähennettynä 2018</i>	<i>-6 306 274</i>				

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukokonaisuuteen kuuluvat neuvola- koulu- ja opiskelupalvelut, perhe- ja sosiaalipalvelut sekä terapiapalvelut.

Neuvola- koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluihin kuuluvat äitiysneuvolan, lastenneuvolan ja perhesuunnitteluneuvolan sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon palvelut. Palveluilla ylläpidetään ja edistetään alueen väestön terveyttä ja toimintakykyä sekä sairauksien ennalta ehkäisyä yhdessä kuntien eri hallinnonalojen, kolmannen sektorin ja erikoissairaanhoidon kanssa sekä tuetaan väestön valmiuksia edistää omaa terveyttään. Neuvolapalvelut järjestetään lähipalveluna Kannonkosken, Karstulan, Kivijärven, Kyyjärven ja Saarijärven terveysasemilla ja koulu- ja opiskelupalvelut kouluilla. Kesäsulkuajen aikana äitiysneuvolapalvelut tarjotaan Karstulan ja Saarijärven neuvoloissa.

Perhe- ja sosiaalipalveluihin kuuluvat lapsiperheiden sosiaalipalvelut (lastenvalvojan palvelut, lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö ja lastensuojelu) ja aikuisten sosiaalipalvelut (täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuki, päihdetyö, kuntouttava työtoiminta ja sosiaalinen kuntoutus). Sekä lapsiperheiden sosiaalityöhön että aikuisten sosiaalityöhön sisältyy asiakkaiden yleinen ohjaus ja neuvonta sekä ehkäisevä sosiaalityö, joilla pyritään asiakkaiden tilanteiden kohentamiseen suurempien ongelmien välttämiseksi. Sosiaalityöntekijän vastaanotto järjestetään lähipalveluna kuntien toimipisteissä tarpeenmukaisesti.

Talousarvioon ei sisälly määrärahavarausten mahdollisiin uusiin lastensuojelun perhe- ja/tai laitoshoidon tarpeisiin.

Terapiapalveluihin kuuluvat perheneuvolan, terveyskeskuspsykologien, terveyskeskuspuheterapeuttien ja lasten ja nuorten toimintaterapian palvelut sekä kriisityö.

Perheneuvolan palvelut järjestetään pääosin Saarijärven toimipisteessä. Terveyskeskuspsykologin ja puheterapeutin palvelut järjestetään Karstulan ja Saarijärven toimipisteissä. Palveluja voidaan tarpeen mukaan tarjota myös muiden kuntien toimipisteissä. Kriisityön palvelut tuottaa Kriisikeskus Mobile.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

	Tavoite	Mittari
Laatu ja vaikuttavuus	Vähennetään lastensuojeluilmoitusten ja –selvitysten sekä sijoitusten ja huostaanottojen tarvetta Lapset puheeksi –toimintamallia hyödyntämällä. Lapset puheeksi keskustelu tarjotaan neuvolassa kaikille odottaville perheille kotikäynnillä ja neuvolakäyntien yhteydessä, kotihoidossa olevien alle kouluikäisten lasten perheille tutustumisen välineenä, kouluterveydenhuollon sekä lapsiperheiden ja aikuisten sosiaalipalveluiden yhteydessä. Tuetaan muita yhteistyökumppaneita Lapset puheeksi –toimintamallin käytössä.	Lapset puheeksi keskustelut Lapset puheeksi neuvottelut Palvelutarpeen arviointipyyntö Lastensuojeluilmoitukset Lastensuojelutarpeen selvitykset Sijoitukset ja huostaanotot
	Lisätään aikuisten sosiaalipalveluasiakkaille tarjottavien palveluiden suunnitelmallisuutta tekemällä asiakaskohtaiset kokonaistilanteen ja palvelutarpeiden kartoitukset ja kartoitukseen perustuvat suunnitelmat ja toteuttamalla niitä.	Palvelutarpeen arvioinnit
	Vahvistetaan työllistymisedellytyksiä kuntouttavaa työtoimintaa ja työllistymisen jatkopolkuja lisäämällä sekä kehitetään TYP-toimintaa ja varmistetaan TYP-asiakkaille kartoitusjaksojen ja työllistymissuunnitelmien toteutuminen.	Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat TYP-asiakkaat Kartoitusjaksot Työllistymissuunnitelmat Työllistymisen jatkopolut
	Kehitetään päihdekuntoutujien palveluprosesseja ja lisätään kuntoutusprosessien vaikuttavuutta painottamalla avokuntoutusta ja lyhentämällä laituskuntoutusjaksojen pituutta.	Avo- ja laituskuntoutuksen määrät ja pituudet, jatkohoitoon sitoutuneiden määrä
	Kiinnitetään erityistä huomiota asiakkaiden hyvään kohteluun ja itsemääräämisoikeuden toteutumiseen. Palveluita käyttäviä/käyttäneistä asiakkaista vähintään 70 prosenttia on tyytyväisiä saamaansa palveluun.	Kohtelua koskevat muistutukset/kantelut Asiakastyytyväisyysraportit
Saavutettavuus	Yhteydensaanti neuvolaan/takaisinsoitto saman vuorokauden aikana, neuvolapalveluiden vastaanottoajat ovat varattavissa ja yhteydenottolomakkeet täytettävissä myös sähköisesti netissä	Vasteaika- ja jonoraportit Sähköiset palvelut
	Yhteydensaanti/takaisinsoitto Lapset puheeksi – mallin mukaiseen keskusteluun ja neuvonpitoon liittyvissä asioissa saman vuorokauden aikana. Lapset puheeksi keskustelu ja neuvonpito toteutetaan viikon sisällä.	Vasteaika- ja jonoraportit
	Yhteydensaanti lapsiperheiden kotipalveluasioissa ma-pe puhelinaikoina/takaisinsoitto vuorokauden sisällä, palvelun toteuttaminen 7 arkipäivän sisällä.	Vasteaika- ja jonoraportit
	Lastensuojeluilmoitukset käsitellään 7 arkipäivän sisällä, palvelutarpeen arvioinnit tehdään 3 kuukauden sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit

Tavoite	Mittari
Yhteydensaanti lastenvalvojaan, sosiaalityöntekijään, sosiaaliohjaajaan, vastaavaan perhetyöntekijään, etuuskäsittelijään, kuntouttavan työtoiminnan ohjaajaan ja päihdetiimiin puhelinaikana/takaisinsoitto 2 vuorokauden sisällä, käyntiaika 14 vrk sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit
Aktivointisuunnitelmat toteutetaan sosiaalityöntekijän toimesta 3 viikon sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit
Toimeentulotukihakemukseen päätös 7 päivän sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit
Yhteydensaanti/takaisinsoitto perheneuvolaan 1-2 työpäivän sisällä, perheneuvolassa arvioaika toteutuu kolmen viikon sisällä yhteydenotosta. Kriisitilanteissa kolmen työpäivän sisällä Puheterapiassa arvioaika kolmen kuukauden sisällä Terveyskeskuspsykologille arvioaika kolmen viikon sisällä Toimintaterapeutille arvioaika kolmen viikon sisällä Kriisityössä 24/7 matalankynnyksen kriisiapu	Vasteaika- ja jonoraportit

3.3 Arjen tuen palvelut

Talousarvion määrärahat

Arjen tuen palvelut	TP 2018	Tarkistettu TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/20	
				€	%
Toimintatuotot	7 350 140	6 886 640	6 987 779	-101 139	1,5
Toimintakulut	-35 183 555	-35 930 122	-35 662 512	-267 610	-0,7
TOIMINTAKATE	-27 833 415	-29 043 482	-28 674 733	-368 749	-1,3
Poistot ja arvonalentumiset	-4 613	0	0	0	0
Laskennalliset erät	-1 108 044	-1 100 367	-1 125 999	25 632	2,3
Tilikauden yli/alijäämä	-28 946 073	-30 143 849	-29 800 732	-343 117	-1,1

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Arjen tuen palvelukokonaisuuteen kuuluvat palveluohjaus, ikäihmisten varhaisen tuen palvelut, koti- ja asumispalvelut ja vammaispalvelut.

Palveluohjauspalveluihin sisältyvät yleinen neuvonta ja asiakkaiden ohjaaminen, asiakkaiden palvelutarpeen arviointi, päätökset palveluiden antamisesta ja asiakkaan sijoittaminen eri palveluihin ja palveluyksiköihin. Palveluohjauspalveluja voidaan toteuttaa erillisenä palveluna sekä osana muita SoTen järjestämiä palveluja. Palveluohjauksen palvelut järjestetään puhelimitse sekä lähipalveluna asiakkaiden arkiympäristöissä. Palvelut tuotetaan pääsääntöisesti Saarikan toimintana.

Ikäihmisten varhaisen tuen palveluilla edistetään ikääntyvien toimintakykyä ja kotona pärjäämistä sekä tuetaan omaishoitajien jaksamista. Palveluja ovat erilaiset tilaisuudet ja tapahtumat, vertaisryhmätoiminta, päivätoiminta, aivoterveysten vahvistaminen ja hoito, terveystarkastukset ja hyvinvointia tukevat kotikäynnit. Varhaisen tuen palveluja voidaan toteuttaa erillisinä palveluina sekä osana muita SoTen ja/tai jäsenkuntien järjestämiä palveluja.

Koti- ja asumispalveluita järjestetään aikuisen vammaisen, sairaan tai ikääntyneen henkilön tai perheen päivittäisen pärjäämisen tueksi niin, että jokaisella olisi mahdollisuuksien mukaan turvallinen ja toimiva arki ja sopiva asuinympäristö joko omassa kodissa tai asumispalveluyksikössä. Palvelukokonaisuuteen kuuluvat kotiin annettavat palvelut, asumispalvelut sekä perhe- ja omaishoito.

Vammaispalvelut sisältävät vammaispalvelulain mukaiset palvelut ja tukitoimet, toimintakeskuspalvelut, asumispalvelut sekä laitoshoidon. Vammaispalvelulain perusteella myönnettävät palvelut ovat kuntoutusohjaus, sopeutumisvalmennus, kuljetuspalvelut, tulkkipalvelut, päivätoiminta, henkilökohtainen apu sekä palveluasuminen ja taloudelliset tukitoimet ovat asunnon muutostyöt sekä asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet, päivittäisessä suoriutumisessa tarvittavat välineet, koneet ja laitteet sekä ylimääräiset vaate- ja erityisravintokustannukset sekä palvelujen ja tukitoimien myöntämiseen liittyvän ohjaus ja neuvonta.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

Tavoite		Mittari
Laatu ja vaikuttavuus	<p>Palvelut tuotetaan vahvistettujen palvelurakennetavoitteiden ja palveluiden myöntämiskriteerien mukaisesti avohuoltopainotteisesti.</p> <p>Yli 75-vuotiasta ympärivuorokautisen hoivan piirissä 7 %</p>	<p>Palveluiden piirissä olevien määrä ja toimintakyky (FIM)</p> <p>Kotihoidon asiakasmäärä palveluluokittain (tuntia/kk)</p>
	<p>Varhaisen tuen palveluilla vahvistetaan toimintakykyä niin, että vähintään</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vähintään puolet 65-vuotiaiden terveystarkastuksessa käyneistä kertoo käynnin vaikuttaneen omaan terveystilanteeseensa positiivisesti - vähintään puolet hyvinvointia tukevien kotikäyntien asiakkaista kertoo käynnin vahvistaneen luottamusta kotona pärjäämiseensä - vähintään puolella muistikotikuntoutus asiakkaista toimintakyky paranee tai säilyy ennallaan - vähintään puolella päivätoiminta-asiakkaista toimintakyky säilyy ennallaan tai nousee 	<p>Asiakaskyselyt</p> <p>Toimintakykyindeksi</p> <p>(raportointi 1x/ vuosi syyskuun osavuositarkastuksessa)</p>
	<p>Kotihoidon palvelut aloitetaan pääsääntöisesti aina kuntouttavana arviointijaksona.</p> <p>Kotihoidon kuntouttavat arviointijaksot toteutetaan niin, että arviointijakson jälkeen mahdollisimmat monet asiakkaista selviytyvät kotona ilman SoTen järjestämiä palveluja.</p> <p>Asiakaskäynnit ja niiden kesto tukevat asiakkaan toimintakykyä ja kotona pärjäämistä</p>	<p>Kuntouttavan kotihoidon arviointijaksojen käyntimäärän kehitys</p> <p>Säännöllisten palveluiden piiriin siirtyneiden määrä</p> <p>Käyntiä per asiakas Käynnin kesto Käyntimäärän kehitys Käynnin keston kehitys</p>
	<p>Kotihoidon hoidon jatkuvuutta vahvistetaan omahoitajuudella ja pitämällä asiakkaiden hoitoon osallistuvien määrää mahdollisimman vähäisenä.</p>	<p>Asiakkailla nimetty omahoitaja</p>

Tavoite		Mittari
	Säännöllisen kotihoidon palvelukokonaisuudet ja sisällöt suunnitellaan ja toteutetaan asiakaskohtaisesti niin, että asiakkaiden tarve käyttää terveysasemien vastaanotto- ja osastohoidon palveluita on vähäinen.	Erilaisten keskeytyspäivien määrä vuodessa per asiakas (sairaala, kuntoutus, läheinen hoitaa, muu) Keskeytyspäivien määrän kehitys
	Palvelu-, hoito- ja kuntoutussuunnitelmat tehdään kaikille säännöllisesti palveluiden piirissä oleville, niitä toteutetaan ja ne tarkistetaan vähintään kerran vuodessa ja ne tarkistetaan asiakkaan tarpeen muuttuessa.	Pahosut, toteutumattomat, tarkistukset
	Hoivahenkilöstön mitoitus toteutuu asumispalvelussa kulloisten asiakastarpeiden ja palvelutuottajien lupaehtojen sekä palvelua koskevien sopimusten ja valvontaviranomaisten ohjeiden mukaisesti.	Toteutunut henkilöstömitoitus Toteutunut toimintakykyä edistävää toimintaa
	Toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota asiakkaiden hyvään kohteluun ja itsemääräämisoikeuden toteutumiseen. Palveluita käyttävistä/käyttäneistä asiakkaista vähintään 70 prosenttia on tyytyväisiä saamaansa palveluun.	Kohtelua koskevat muistutukset/kantelut Asiakastyytyväisyysraportit
Saavutettavuus	Yhteydensaanti/takaisinsoitto palveluohjaajiin viimeistään seuraavana päivänä. Palvelutarpeenarviointi toteutuu 7 päivän kuluessa. Kiireellisissä tapauksissa palvelun tarve arvioidaan viipymättä.	Vasteaika- ja jonoraportit
	Toimintakeskus- ja päiväkeskuspaikka järjestyy 30 vrk:n kuluessa palvelun myöntämispäätöksestä	Vasteaika- ja jonoraportit
	Asumispalvelupaikka järjestyy 30 vrk:n kuluessa palvelun myöntämispäätöksestä	Vasteaika- ja jonoraportit
	Lapset puheeksi – mallin mukainen keskustelu- ja neuvonpito järjestyy viikon sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit

3.4 Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut

Talousarvion määrärahat

Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	TP 2018	Tarkistettu TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/20	
				€	%
Toimintatuotot	3 304 694	3 295 596	2 604 770	690 826	-21
Toimintakulut	-17 372 187	-17 756 921	-17 702 923	-53 998	-0,3
TOIMINTAKATE	-14 067 493	-14 461 325	-15 098 153	636 828	4,4
Poistot ja arvonalentumiset	-38 501	-30 580	-24 360	-6 220	-20,3
Laskennalliset erät	-1 135 815	-1 227 598	-1 221 633	-5 965	-0,5
Tilikauden yli/alijäämä	-15 241 810	-15 719 503	-16 344 146	624 643	4,0

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Terveyden- ja sairaanhoidon palvelukokonaisuus koostuu väestölle tarjottavista perustason avosairanhoidon ja osastohoidon palveluista. Palveluilla huolehditaan SoTen alueen väestön perusterveydenhuoltoon liittyvästä ohjauksesta, neuvonnasta, erilaisista tutkimuksista ja hoidoista, sekä edistetään alueen asukkaiden toiminta- ja työkykyä sekä itsehoitovalmiuksia.

Terveyden ja sairaanhoidon vastaanottopalveluihin kuuluvat sairaanhoitajan ja yleislääkärin päivystys- ja ajanvarausvastaanotto, laboratorio- ja kuvantamispalvelut sekä ensihoito. Vastaanottopalvelut tuotetaan pääosin Saarikan omana toimintana. Saarikan tuottamia palveluja voidaan täydentää hankkimalla esimerkiksi etävastaanottopalveluja markkinoilta. Palveluista peritään yhtymävaltuuston vuosittain vahvistamat palvelumaksut.

- *Sairaanhoitajien vastaanottopalvelut* järjestetään puhelimitse ja muita sähköisiä kanavia käyttäen sekä fyysisesti Saarijärven ja Karstulan terveysasemilla 5 päivänä viikossa, Kannonkosken, Kivijärven ja Kyyjärven terveysasemilla vähintään 2 päivänä viikossa.
- *Lääkärin vastaanottopalvelut* järjestetään ajanvaraukseen perustuen puhelimitse sekä muita sähköisiä kanavia käyttäen ja fyysisesti Saarijärven ja Karstulan terveysasemilla 5 päivänä viikossa, Kannonkosken, Kivijärven ja Kyyjärven terveysasemilla vähintään 2 päivänä viikossa.
- *Laboratoriopalveluihin* liittyvät *näytteenotot* järjestetään Saarijärven ja Karstulan terveysasemilla 5 päivänä viikossa, Kannonkosken, Kivijärven ja Kyyjärven terveysasemilla keskimäärin 2 päivänä viikossa.
- *Kuvantamispalvelut* järjestetään Saarijärven ja Karstulan terveysasemilla. Palvelut ostetaan Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä
- *Lähipäivystys* järjestetään arkisin virka-aikana (klo 8-15) sekä Saarijärven ja Karstulan terveysasemilla, klo 15 – 18 Saarijärven terveysasemalla, ilta- ja yöpäivystys keskussairaalassa klo 18 – 08. Viikonloppuisin lähipäivystys järjestetään lauantaisin ja sunnuntaisin Saarijärven terveysasemalla klo 8 – 15 ja muilta osin päivystys järjestetään keskussairaalassa. Päivystysjärjestelyjä ja päivystysaikoja voidaan tarkentaa maakunnallisten ratkaisujen yhteydessä.

Terveysasemilla toteutetaan sulkuja syys -, joului-, talvi- ja kesälomien aikoina. Sulkujen aikana väestölle tarjotaan kiireellisissä tapauksissa palvelut lähimmällä auki olevalla terveysasemalla. Karstulan ja Saarijärven terveysasemalla järjestetään sulkuajoina vähintään päivystysluonteiset vastaanotot.

Lyhytaikaisen osastohoidon palvelut koostuvat aikuisväestölle tarjottavista kansanterveyslain mukaisista perusterveydenhuollon akuuttisairanhoidon palveluista. Palvelut järjestetään Saarijärven terveysaseman akuuttiosastolla.

Mielenterveyspalvelut koostuvat väestön psykiatrisen erikoissairaanhoidon avohoito- ja asumispalveluista. Palvelut järjestetään pääsääntöisesti Saarijärven ja Karstulan toimipisteissä sekä tarpeen mukaan muiden kuntien terveysasemilla.

Suun terveydenhuollon palvelut sisältävät väestön suun terveyden edistämisen ja suun sairauksien tutkimuksen, ehkäisyn ja hoidon. Palvelut järjestetään lähipalveluna kuntien terveysasemilla lapsille ja vanhuksille ja muilta osin pääosin keskitetysti Karstulan ja Saarijärven terveysasemilla.

Kuntoutuspalvelut koostuvat Karstulan kuntoutusosastosta sekä fysioterapian suoravastaanotosta, lääkinnällisestä kuntoutuksesta, kuntoneuvolapalveluista, osastopotilaiden kuntoutuksesta sekä apuvälinepalveluista. Fysioterapia- ja kuntoutuspalveluja tuotetaan pääosin Saarikan omana toimintana. Kuntoutusosastohoidon osalta selvitetään myös mahdollisuutta ostaa kuntoutusosastohoidon palveluja ostopalveluina. Lääkinnällisen kuntoutuksen palveluja hankitaan myös palveluseteleillä yksityisiltä palveluntuottajilta. Fysioterapia ja kuntoutuspalvelut järjestetään pääsääntöisesti Karstulan ja Saarijärven toimipisteissä ja tarpeen mukaan muiden kuntien terveysasemilla. Kuntoutusosastohoidon palvelut järjestetään Karstulan terveysasemalla.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

Tavoite		Mittari
Laatu ja vaikuttavuus	Palveluja järjestetään suunnitelmallisesti ja perusterveydenhuoltopainotteisesti	Ajanvarausvastaanottojen ja päivystysvastaanottojen suhde Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kustannusten suhde
	Palveluilla parannetaan alueen väestön terveyttä ja minimoidaan kansansairauksien haittoja huolehtimalla suunnitelmallisesti pitkäaikaissairaiden hoidosta, tavoitteena: <ul style="list-style-type: none"> - HBA1C (2 tyypin diabetes-potilaat) alle 53 mmol/mol, (7 %) - LDL (sepelvaltimotauti-potilaat ja 2 tyypin diabetes-potilaat) Alle 2,0 mmol/l. 	Asiakkaille tehdyt hoitosuunnitelmat Sairastavuus- ja kansanterveysindeksi HBA1C –arvot LDL -arvot
	Osastohoito järjestetään niin, että potilaan keskimääräinen hoitajakson pituus on korkeintaan 6 vuorokautta.	Hoitajaksojen pituus
	Kuntoutuspalveluilla vahvistetaan asiakkaiden toimintakykyä ja arjessa pärjäämistä. Tuki- ja liikuntaelinoireisia ohjataan lääkärin vastaanottojen/esh:n ohella/sijaan fysioterapeutin suoravastaanotolle. Kuntoutusyksikössä kuntoutus järjestetään niin, että siellä kuntoutettavien toimintakyky vahvistuu ja asiakkaat palaavat kuntoutusjakson jälkeen takaisin kotiin tai asumispalveluyksikköön	Fysioterapeuttien vastaanottokäynnit/ suoravastaanottokäynnit Kuntoutusasiakkaiden FIM (muutos) Kuntoutusjakson jälkeen kotona asuvat/ kotiutuvat
	Toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota asiakkaiden hyvään kohteluun ja itsemääräämisoikeuden toteutumiseen. Palveluita käyttävistä/käyttäneistä asiakkaista vähintään 70 prosenttia on tyytyväisiä saamaansa palveluun.	Kohtelua koskevat muistutukset/kantelut Potilasvahinkojen määrä Asiakastyytyväisyysraportit
Saavu- tetä-	Ensikontaktin saaminen terveysaseman vastaanottoon ja hammashoitolaan puhelinvastausaika alle 5 minuuttia tai takaisin soitto saman päivän aikana	Vasteaika- ja jonoraportit

Tavoite	Mittari
Kiireetön vastaanottoaika lääkärille saatavilla (T3) 14 päivän aikana puhelimitse tai jossakin Saarikan alueen toimipisteessä ja 21 päivän aikana oman asuinkunnan toimipisteessä ja vastaanottohoitajalle 7 päivän aikana puhelimitse tai jossakin Saarikan alueen toimipisteessä ja 14 päivän aikana oman asuinkunnan toimipisteessä	Vasteaika- ja jonoraportit
Kiireetön vastaanottoaika hammaslääkärille saatavilla (T3) 4-6 kk ja suuhygienistille kuukauden aikana Saarikan alueella	Vasteaika- ja jonoraportit
Yhteydensaanti/takaisinsoitto mielenterveystoimistoon, työterveysshuoltoon saman päivän aikana Saarikan alueella	Vasteaika- ja jonoraportit
Sähköisten kanavien käyttö yhteydenotoissa ja hoidontarpeen arvioinnissa lisääntyy merkittävästi Vastaanotot toteutetaan virtuaalisesti (puhelimitse ja muita sähköisiä kanavia hyödyntäen) silloin, kun asiakkaan tarve ei edellytä toimipaikassa tapahtuvaa tutkimusta tai hoitoa.	Sähköisten yhteydenottojen ja hoidontarpeen arviointien osuus kaikista yhteydenotoista Virtuaalisten vastaanottojen osuus kaikista vastaanotoista
Kaikki osastohoitoa tarvitsevat pääsevät viivytyksettä osastolle	Vasteaika- ja jonoraportit
Lapset puheeksi – mallin mukainen keskustelu- ja neuvonpito järjestyy viikon sisällä	Vasteaika- ja jonoraportit
Akuutti fysioterapia-aika (fysvas, selkä) järjestyy 3 vrk kuluessa yhteydenotosta ja hoidon tarpeen arvioinnista, ei kiireellinen fysioterapia-aika järjestyy 3 vkon sisällä hoidon tarpeen arvioinnista	Vasteaika- ja jonoraportit

3.5 Erikoissairaanhoito

Talousarvion määrärahat (sis. ensihoito ja sairaankuljetus)

Erikoissairaanhoidon palvelut	TP 2018	Tarkistettu TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/20	
				€	%
Toimintatuotot	198 712	160 000	140 000	20 000	-12,5
Toimintakulut	-19 831 101	-20 403 853	-19 900 751	-503 102	-2,5
TOIMINTAKATE	-19 632 389	-20 243 853	-19 760 751	-483 102	-2,4
Laskennalliset erät	-24 168	-9 021	-8 843	-178	-2
Tilikauden yli-/alijäämä	-19 656 558	-20 252 874	-19 769 594	-483 280	-2,4

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Erikoissairaanhoidon palvelut koostuvat yhteistyössä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa järjestettävistä lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoisalojen mukaisten sairauksiin ehkäisyyn, tutkimiseen, hoitoon, ensihoitoon, sairaankuljetukseen, päivystykseen ja lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvista terveydenhuollon palveluista. Talousarvion määräraha perustuu sairaanhoitopiirin palvelutarjoukseen.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari
---------	---------

Lähetekäytäntöjen kehittäminen ja läheteiden määrän vähentäminen vuoden 2019 tasosta	Läheteiden määrä
--	------------------

4. Perusturvaliikelaitos Saarikka

Talousarvion määrärahat

SAARIKKA	TP 2018	Tarkistettu TA 2019	TA 2020	Muutos 2019/20	
				€	%
Toimintatuotot	11 604 011	10 851 946	10 214 933	637 013	-5,9
Toimintakulut	-82 669 145	-83 298 974	-82 594 251	-704 723	-0,8
TOIMINTAKATE	-71 065 134	-72 447 028	-72 379 318	-67 710	-0,1
Poistot ja arvonalentumiset	-49 701	-35 258	-76 540	41 282	117,1
Rahoituserät	8 130	43	145	-102	237,2
Laskennalliset erät	8 635	2 646	2 922	-276	10,4
Tilikauden yli-/alijäämä	-71 098 069	-72 479 597	-72 452 791	-26 806	-0,04
<i>Työmarkkinatuki vähennettynä 2018</i>	<i>-70 018 177</i>				

Toiminnan kuvaus ja talousarvion perustelut

Perusturvaliikelaitos Saarikan tehtävänä on tuottaa SoTe kuntayhtymän tilaamat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Saarikka tuottaa palvelut pääsääntöisesti itse sekä hankkii tarvittavia palveluita ostopalveluina yhtymävaltuuston vahvistaman palveluiden järjestämissuunnitelman ja talousarvion puitteista.

Saarikan vuoden 2020 talousarvio muodostuu aikaisemmin tässä talousarviossa valtuuston sitovuustasoin määriteltujen taloudellisten määrärahojen ja tavoitteiden mukaisesti. Näiden lisäksi Saarikan talousarvion määrärahoihin sisältyy määrärahat palvelutuotantoon liittyviin hallinto- ja tukipalveluihin.

Talousarvioon on liitetty oheisaineistoksi tilaustaulukot, joissa järjestettäviä palveluita ja niiden kustannuksia on määriteltä tarkemmalla tasolla. Tilaustaulukossa määritellyt palvelut, niiden sisältö ja laatuvaatimukset toimivat SoTen palveluiden tilauksena Saarikalle. Tilaustaulukoissa määritellyt palvelutilaukukset ovat kuitenkin luonteeltaan toimintaa ohjaavia, eivätkä ne ole valtuustoon nähden sitovia.

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari
Palvelut tuotetaan ja niistä tiedotetaan niin, että alueen asukkaat tietävät mihin otetaan yhteyttä kulloinkin tarvittavan palvelun osalta.	Tiedotteet Nettisivut, fb, omaisviestintä Julkaistut uutisjutut
Palvelut tuotetaan tässä talousarviossa sekä tilaustaulukoissa palveluiden määrälle, laadulle, vaikuttavuudelle ja kustannuksille asetettujen tavoitteiden pohjalta.	Talousarvion toteutuminen Tilaustaulukoiden toteutuma
Toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta lisätään niin, että palveluiden yksikkö(netto)kustannusten vuosittainen kasvu on pienempää kuin maassa keskimäärin.	Talouden toteutuma

Tavoite	Mittari
Alueen asukkaiden ja palveluita käyttävien asiakkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien ja toimintakäytäntöjen kehittäminen ja toteuttaminen	Toiminnan ja palveluiden suunnittelu- ja kehittämistilaisuuksiin/-tapaamisiin osallistuvien määrä
Sähköisen asioinnin lisääminen	Sähköisen asioinnin kanavat ja käyttö
Reaaliaikaisten ja toimintaa ohjaavien asiakastytyväisyyden mitauskäytäntöjen kehittäminen ja hyödyntäminen	Asiakastytyväisyyden raportit Saadut palautteet
Sote-uudistukseen valmistautuminen	Osallistuminen maakunnalliseen valmisteluun

5 TULOS- JA RAHOITUSLASKELMAT

5.1 Tulossuunnitelma 2020-2022

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelma 1000 e	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatulot					
Myyntitulot	73 934	74 632	74 248	74 248	74 248
Maksutulot	6 937	6 786	6 662	6 662	6 662
Tuet ja avustukset	268	250	231	231	231
Muut toimintatulot	1 775	1 881	1 695	1 695	1 695
	82 914	83 549	82 835	82 835	82 835
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-27 619	-28 556	-29 037	-29 037	-29 037
Palvelujen ostot	-43 356	-43 734	-42 528	-42 528	-42 528
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 454	-2 421	-2 521	-2 521	-2 521
Avustukset	-4 247	-3 421	-3 329	-3 329	-3 329
Muut toimintamenot	-5 196	-5 381	-5 344	-5 344	-5 344
	-82 872	-83 513	-82 759	-82 759	-82 759
Toimintakate	42	35	76	76	76
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustulot	9	0	0	0	0
Korkomenot					
Muut rahoitusmenot	-1	0	0	0	0
	8	0	0	0	0
Vuosikate	50	35	76	76	76
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-50	-35	-76	-76	-76
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot					
Satunnaiset menot					
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Vapaaehtoisten varausten lis. (-) tai väh. (+)					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)					
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0	0	0	0
Tavoitteet ja tunnusluvut					
Toimintatulot / Toimintamenot, %	100	100	100	100	100
Vuosikate / Poistot, %	100	100	100	100	100
Vuosikate, euro/asukas	2	2	5	5	5
Kertynyt yli-/alijäämä					
Asukasmäärä vuoden lopussa	17 254	16 936	16 644	16 382	16 120

5.2 Rahoitussuunnitelma 2020-22

TALOUSARVION RAHOITUSOSA

Rahoitusosa 1000 e	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	50	35	76	76	76
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjaukset					
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-57	-50	-76	-76	-76
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Pysyvien vastaavien hyödykk. Luovutustulot					
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7	-15	0	0	0
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys					
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	-7	-15	0	0	0

Perusturvaliikelaitos Saarikan osuus SoTe kuntayhtymän toimintakatteesta ja vuosikatteesta on 99,8 %.
Perusturvaliikelaitos Saarikan vaikutus poistojen määrään on 100 %
Perusturvaliikelaitos Saarikan vaikutus tulokseen on 99,8 %

6 INVESTOINTIOSA

6.1 Investoinnit 2020-2022

Tähän talousarvioesitykseen ei sisälly määrärahoja investointeihin. Mahdolliset investoinnit on sisällytettävä Saarikan talousarvioon. Kuntayhtymä/Saarikka on sitoutunut sairaanhoitopiiriin toteuttamaan asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintaan. Sosiaalihuollon järjestelmien osalta Saarikan kuntien alustava kustannusarvio on 1,3 milj. euroa. Alustavien suunnitelmien mukaan hankinta ajoittuu vuosille 2020-2024, mutta aikataulu täsmentyy myöhemmin. Mikäli hankinta käynnistyy vuonna 2020, yhtymävaltuusto päättää investoinnin rahoittamisesta erikseen perussopimuksen edellyttämällä tavalla.

7 LIITTEET

7.1 Tilaustaulukot

Liitteenä

7.1.1 Toimintatilasto

Liitteenä

7.1.2 Kuntajakotaulukko

Liitteenä